

ny apologetycznym. Stara się mianowicie wtajemniczyć początkujących badaczy w podstawowe zasady i w zakres metody historycznej, następnie wywodzi genezę owej metody i poucza o sposobach jej stosowania do chrystologii nowo-testamentowej; czyni to zaś w sposób wysoce oryginalny, lecz zjednywający sobie przekonanie czytelnika. Ewangelie — dowodzi autor, — nie stanowią wystarczającego materiału do zbudowania wyczerpującej biografii Jezusa; przekazują one jedynie „euangelion“, to jest dobrą wieść, że Jezus z Nazaretu jest Chrystusem. Domagają się od ludzi wiary, w szczególności wiary w dziewicze Poczęcie i w Zmartwychwstanie Jezusa oraz — Jego posłannictwo mesjańskie. Istotą nauki Jezusowej, tak, jak ją odtwarzają Synoptycy, jest wieść, że oto teraz zbawienie dane jest ludziom, jako dar Boga, dany łaską tym wszystkim, którzy żałują za swe grzechy i okazują braciom swoim odblask miłości Bożej. Pierwsi Apostołowie — pisze autor, — napelnieni Duchem świętym, głosili „Kerygma“ chrześcijańskie, lecz głosząc je, napotykali zarzuty, wymagające odparcia, względnie zagadnienia nowe, które należało rozwiązać; praca nad tym stanowiła nową próbę ich wiary i ich nadziei. Dodamy od siebie, że ów trud apostołowski, o którym mowa w tej chwili, był również i przede wszystkim, próbą miłości pierwszych głosicieli Słowa Bożego i pierwszych jego wykładawców; wiara bowiem wzywa mądrości, nadzieja przygotowuje dla niej odpowiednie miejsce w duszy ludzkiej, ale tylko miłość zdobywa ją, upewnia i utrwała. Gdzie nie ma miłości, tam nie ma i mądrości. Innymi słowy: wszelka mądrość pochodzi z miłości, z niej też czerpie swoją pewność i swoje trwanie.

Wedle Sandersa praca oraz trud apostołowski, podjęty w celu apologetycznego i dogmatycznego ukrzepienia nauki Chrystusowej był zacznem teologii, którą potężnymi wzniesieniami myśli jął rzeźbić święty Paweł — w Liście do Żydów, — i święty Jan, obok innych siewców dobrej wieści.

Kraków

Ks. WŁADYSŁAW SMEREKA

DEKRET GENERALNY O UPROSZCZENIU RUBRYK

Wstęp w skrócie :

Liczne zajęcia i prace ciężące na kapłanach pracujących zwłaszcza w duszpasterstwie, stały się powodem prośb kierowanych przez niektórych ordynariuszy do St. Apostolskiej, by biorąc powyższe pod uwagę, uprościć przynajmniej i skrócić rubryki brewiarzowe.

Ojciec św. ustalił w tym celu specjalną komisję, która postanowiła zredukować i wprowadzić pewne zmiany, zatrzymując istniejące księgi liturgiczne, dokąd nie zostanie postanowione coś nowego co do samych

*) AAS 47 (1955), s. 218—224) oraz RBL (1954), s. 205—210.

ksiąg. Następnie polecił Papież Prefektowi Kongregacji SRC, ogłosić ~~ze~~ powyższe zmiany obowiązują od stycznia 1956 r. oraz podać do publicznej wiadomości niniejszy dekret, jak również rubryki po przeprowadzonych poprawkach i zmianach, zaaprobowanych przez Ojca św.

Wydawcy zaaprobowani przez St. Ap. nie mogą wprowadzić żadnych zmian przy drukowaniu mszałów i brewiarzy.

Rzym 23. 3. 1955 Kard. Cicognani, Prefekt.

O sprowadzeniu rubryk do prostszej formy

Tyt. I. Normy ogólne.

1. Rozporządzenia, które następują, dotyczą rytu rzymskiego; te które nie są tu wyraźnie wymienione, pozostają niezmienione.
2. Pod nazwą kalendarza, należy rozumieć kalendarz dla całego Kościoła, jak i kalendarze partykularne.
3. Normy, które są podane winny być zachowane tak w prywatnym jak i publicznym odmienianiu brewiarza, chyba że coś innego byłoby wyraźnie zastrzeżone.
4. Indulty patrykularne i zwyczaje „etiam speciali mentione dignae“, które sprzeciwiają się tym rozporządzeniom, uważać należy za wyraźnie odwołane (expresse revocatae).

Tyt. II. Zmiany w kalendarzu:

1. Stopień i ryt półzdwojony (semiduplex) — jest zniesiony.
2. Dni posiadające obecnie ryt półzdwojony — należy obchodzić „ritu simplici“ — wyjąwszy wigilię: Pentecostes; którą podnosi się do rytu zdwojonego.
 - a) *Niedziele.*
3. Niedziele Adwentu i Quadregesimy i inne, aż do niedzieli Przedwodniej, a także i niedziela Zesł. Ducha św. — są rytu zdwojonego I klasy i nie ustępują jakimkolwiek świętom tak w okurencji, jak i konkurencji.
4. Kiedy w niedzielę II, III, IV Adwentu zbiegną się święta I kl., dozwolone są Msze św. „de festo“ — z wyjątkiem konwentualnej.
5. Niedziele, które dotychczas były rytu półzdwojonego, zostały podniesione do rytu zdwojonego (dupl); Antyfon jednak nie zdwaja się (non duplicantur).
6. Oficjum i Msza św. „dominicae impeditae“ — nie są antycypowane, ani też odkładane.
7. Jeżeli w niedzielę w ciągu roku wypadnie święto tytułu lub tajemnicy Pańskiej (tituli vel mysterii Dni). święto zajmuje miejsce samej niedzieli, z której pozostaje tylko komemoracja.

b) *Wigilie.*

8. Uprzywilejowanymi wigiliami są: wigilia B. Narodzenia i Zesłania Ducha św.
9. Wigilie wspólne: wigilia Wniebowstąpienia, Wniebowzięcia N.M.P., św. Jana Chrzciciela, św. Ap. Piotra i Pawła, św. Wawrzyńca. — Wszystkie inne wigilie, także te, które wymieniają kalendarze partykularne, są zniesione.
10. Wigilie wspólne, które zbiegają się z niedzielą nie są antycypowane, lecz opuszcza się je.

c) *Oktawy:*

11. Obchodzone są tylko oktawy: B. Narodzenia, Wielkanocy i Zesłania Ducha Św. Znosi się wszystkie inne przypadające w kalendarzu powszechnym i partykularnych.
12. Dni w czasie oktawy Wielkanocy i Zesłania Ducha św. — są rytu zdwojonego, są przed jakimkolwiek świętami i nie dopuszczają kommemoracji.
13. Dni w czasie oktawy Bożego Narodzenia, są również podniesione do rytu zdwojonego, obchodzić należy je jak dotychczas.
14. W dniach od 2 do 5 stycznia, jeśli nie przypada jakieś święto — bierze się officjum „de feria currenti ritu simpliciter”. Antyfony i psalmy do wszystkich godzin kan. i wersety nokturnów — „de currenti hebdomadae die, ut in psalterio”. Reszta jak 1 stycznia, oprócz lekcji, które są „de Scriptura occur.” z własnymi responsoriami i odmawia się „Te Deum”. Zakończenie hymnów i werset w „resp. breve” w Prymie jak w B. Narodzenie.

Msza św., jak: 1 stycznia, „sine Credo et sine Communicantes proprio”. Wzbronione są Msze św. czytane, tak wotywnie jak i „cotidianae defunctorum.”

15. Dni od 7 do 12 stycznia — zniesionej oktawy Objawienia Pańskiego, stają się feriami „per annum” (rytu prostego). W oficjum antyfony i psalmy do wszystkich godzin i werset nokturnu z przypadającego dnia tygodnia, jak w psalterzu, reszta jak w święto Epifanii, oprócz lekcji, które są „de Scriptura occur.”, z własnymi responsoriami i mówi się „Te Deum”.

Zakończenie hymnów i werset w Prymie z uroczystości Epifanii. Msza św. z Epifanii, bez Credo i „Communicantes proprio”.

Zabronione są Msze św. czytane, tak wotywnie jak i „cotidianae defuncti”.

16. Dnia 13 stycznia obchodzi się: „commemoratio Baptismatis D. N. Jesu Christi” ryt zdwojony większy (dplx m.). Oficjum i Msza św., tak jak teraz w czasie oktawy Epifanii. Jeżeliby powyższa uroczystość przypadła na niedzielę, „tunc fit de festo S. Familiae,

sine ulla commemoratione". W sobotę poprzedzającą bierze się początek I listu do Koryntian.

17. Dni od święta Wniebowstąpienia, aż do Wigilii Zielonych Świąt wyłącznie są feriami „tempore Paschali” (rytu prostego). W oficjum antyfony i psalmy do wszystkich godzin i wersety nokturnów bierze się z przypadającego dnia tygodnia, jak w brewiarzu, reszta jak w święto Wniebowstąpienia, oprócz lekcji, które są „de Scriptura...” z własnymi responsoriami.

Zakończenie hymnów i werset w Prymie ze święta Wniebowstąpienia. Msza św. z tegoż święta, bez Credo i własnego Communicantes.

Zabrania się Mszy św. czytanej tak wotywniej jak i codziennej za zmarłych.

Wigilia Zesłania Ducha św., pozostaje bez zmiany.

18. Dni zniesionych oktaw: Bożego Ciała i Serca P. Jezusa — stają się feriami „per annum”.
19. W oficjach niedzielnych, które przypadały podczas oktaw Bożego Ciała i Serca P. Jezusa — nic się nie zmienia.

d) *Uroczystości świętych:*

20. Uroczystości świętych, które dotychczas miały ryt półdwojony zniesione zostały do rytu prostego.
21. Zaś uroczystości tych świętych, które dotychczas były rytu prostego, zostały ograniczone do samej kommemoracji, bez lekcji historycznej.
22. Jeżeli wypadnie jakieś święto, które nie jest I lub II klasy, podczas Wielkiego Postu i Męki Pańskiej, począwszy od Środy Popielcowej, aż do soboty przed Niedzielą Palmową, wówczas tak oficjum (w odmawianiu prywatnym) jak i Msza św., może być z ferii, lub ze święta.

Tyt. III. Komemoracje.

1. To co powiedziano tutaj o komemoracjach dotyczy zarówno oficjum, jak i Mszy św. tak w okurencji, jak i konkurencji.
2. Komemoracjami których się nigdy nie opuszcza i które mają absolutnie pierwszeństwo są:
 - a) Z jakiegokolwiek niedzieli,
 - b) święta I klasy,
 - c) ferie W. Postu i Adwentu,
 - d) ferie i sobota Suchych Dni wrześnieowych,
 - e) Litanie większe.
3. Inne przypadające komemoracje należy tak ułożyć, ażeby liczba ich nie przekraczała trzech.

4. Oprócz i po komemoracjach wymienionych pod 2) zasadą co do komemoracji jest:
 - a) W niedzielę I kl., w święta I kl., w ferie i wigilie uprzywilejowane, a ponadto w Mszach śpiewanych lub wotywnych uroczystych, nie dopuszczalna jest żadna komemoracja.
 - b) W święta II kl. i w pozostałe niedziele, dopuszczalna jest tylko jedna komemoracja.
 - c) We wszystkie inne dni czy to ferialne, czy świąteczne — dopuszczalne są tylko 2 komemoracje.
5. Święta komemorowane nie mają już: a) *in officio* — wersetu własnego w Prymie i własnej doxologii w hymnach, z wyjątkiem dni o których w tyt. II, n. 14—17; b) *in Missa. Credo i prefacji* własnej.

Tyt. IV. Zmiany w brewiarzu

a) Początek i zakończenie godzin kanonicznych.

1. Godziny kanoniczne, tak w publicznym, jak i prywatnym odmawianiu, po opuszczeniu Pater, Ave, ewentualnie Credo, rozpoczynają się „absolute hoc modo“:

Matutinum: od wersetu: „*Domine, labia mea aperies. Laudes, Horae minores et Vesperae* — od „*Deus, in adiutorium, Completorium* — od *Jube, domne benedicere*.

2. W officjum „*Tridui sacri*“ i żałobnym — wszystkie godziny kan. po opuszczeniu Pater, Ave, (Credo), — zaczynają się jak jest w brewiarzu.
3. Kończą się zaś godz. kanoniczne w prywatnym i publicznym odmawianiu, w ten sposób:

Matutinum (in recitatione privata), *Laudes, Tertia, Sexta, Nona, et Vesperae*: wersetem „*Fidelium animae*“. — *Prima*: błogosławieństwem: *Dominus nos benedicat.. Completorium*: błogosławieństwem: *Benedicat et custodiat*.

b) Zakończenie officium.

4. Codzienne officjum kończy się Kompletą, oraz odpowiednią antyfoną do Matki Boskiej, do której przywiązane zostały obecnie przywileje i odpusty, które zyskiwało się poprzednio za odmawianie modlitwy „*Sacrosanctae*“

Po antyfonie końcowej mówi się werset „*Divinum auxilium*“.

c) Niektóre części brewiarzowe:

5. Hymnów własnych, danych świętych — z poszczególnych godzin nie przenosi się.

W hymnie: *Iste Confessor* — „*numquam mutatur tertius versus*“ i brzmi zawsze: *Meruit supremos laudis honores*.

6. Antyfony do Magnificat w ferie siedemdziesiątnicy — jeżeli są opuszczone — nie przynosi się.
7. Modlitwy feralne, mówi się tylko w Nieszporach i Laudesach oficjów ferialnych, w środy i piątki Adwentu, W. Postu i czasu Męki Pańskiej, jak również w środy, piątki i soboty suchych dni. (Quatuor temporum), z wyjątkiem oktawy Zesłania Ducha św.
8. Wszystkie inne „preces“ — opuszcza się.
9. Opuszcza się również „suffragium sanctorum et commemoratio de Cruce“.
10. „Symbolum Athanasianum“ — odmawia się tylko w uroczystość Trójcy św.

d) *Inne zmiany.*

11. Pierwsze Nieszpory (czy to całe, czy „a capitulo“ czy tylko przez kommemorację), przysługują tylko świętom I i II kl. oraz niedzielom.
12. W poszczególnych oficjach należy pamiętać co następuje:
 - a) W niedziele i święta I kl. nic się nie zmienia.
 - b) W święta II kl. i w święta rytu zdwojonego: Pańskie i N. M. P. w Matutinum, Laudesach i Nieszporach „fit ut in proprio et in communi“.
Godziny mniejsze „ut in psalterio de feria currenti et proprio loco“.
Completorium de dominica.
 - c) W pozostałe święta, wigilie, lub ferie, wszystkie godziny kanoniczne jak w psalterzu „et in proprio loco“ — o ile w Matutinum, Laudesach i Nieszporach antyfony i psalmy nie są specjalnie oznaczone.
13. Lekcje „de Scriptura occurenti“ — ze swoimi responsoriami, jeżeli w oznaczonym dniu nie mogą być odmówione, opuszcza się je, także t. zw. „początki“ (initia librorum).
14. Jeżeli w uroczystości świętych nie ma lekcji własnych I nokturnu, bierze się je „de Scriptura occurenti“, a z braku tychże z komunau (de communi).

Tyt. V. Zmiany w mszale.

- a) *Oracje.*
1. Modlitwy okresowe (pro diversitate temporum) są zniesione (abolentur).
2. W mszach żałobnych wotywnych — śpiewanych jest tylko jedna oracja. W czytanych mogą być trzy oracje (dici possunt).
3. Oracja „Fidelium“ — jest zniesiona. Obszerniej patrz dekret.

4. Imperatę nakazaną przez Ordynariusza „simpliciter“, opuszcza się wg dotychczasowych zasad, a nadto we wszystkie niedziele i w Mszach śpiewanych, wreszcie jeżeli wg kalendarza liturgicznego odmawia się już 3 oracje.

b) *Inne zmiany.*

5. „In feriis per annum“ — jeżeli przypada wspomnienie jakiegoś świętego Msza św. może być z ferii, lub „de sancto commemorato“.
6. W Mszach żałobnych — Sekwencję „Dies irae...“ można opuszczać z wyjątkiem Mszy in die obitus... praesente vel etiam absente cadavere ob rationabilem causam“ i w Mszy głównej w Dzień Zaduszny.
7. Credo należy odmawiać w niedziele i święta I kl. w święta Pańskie, i Matki Boskiej, święta „natalitiis Apostolorum et Evangelistarum et Doctorum universae Ecclesiae“, i w Mszach wotywnych uroczystych śpiewanych.
8. Prefacja jest albo własna, a w braku takiej „de tempore“, lub wspólna.
9. Ostatnia Ewangelia zawsze św. Jana, z wyjątkiem trzeciej Mszy Bożego Narodzenia i Niedzieli Palmowej.

Tłum. Ks. TADEUSZ SZWAGRZYK

WIADOMOŚCI LITURGICZNE

Czasopismo liturgiczne „Ephemerides Liturgicae“ w tomie LXVIII części czwartej podaje sprawozdanie z III-go zjazdu międzynarodowego studiów liturgicznych odbytego w Lugano w Szwajcarii w dn. 14—18 września 1953 r. Pierwszy miał miejsce w opactwie Maria Laach w Niemczech 1951 roku, drugi zaś w opactwie św. Odylii, blisko Strasburga, w roku 1952.

W Lugano byli obecni przedstawiciele wszystkich większych centrów liturgicznych z całego świata, kardynałowie, arcybiskupi, biskupi i opaci z sąsiednich diecezji i opactw z kard. A. Ottaviani ze św. Oficjum na czele. Przedstawiciele 13 narodowości w liczbie przeszło 100 kapłanów i zakonników brali bardzo żywy udział w obradach i dyskusji. Ojciec święty PIUS XII przesłał pismo z życzeniami, na które kongres odpowiedział wyrazami hołdu i synowskiego posłuszeństwa. Życzenia i pozdrowienia przesłali również Kardynałowie i Biskupi interesujący się sprawami liturgii.

Przez wszystkie dni kongresu w pięknym nowozbudowanym kościele ku czci św. Mikołaja z Flue odprawiali XX. Biskupi pontyfikalne Msze św. przy uczestnictwie wszystkich kapłanów i zakonników ubranych w alby, paski i stuły, śpiewających teksty liturgiczne wobec tłumów wiernych

Głównym tematem obrad było czynne uczestnictwo wiernych w liturgii